

UJVIDÉKI HIRLAP

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K

fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly 1-u.
5. l. c. havá a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

II. évfolyam.

Ujvidék, vasárnap 1911. február 26.

17. szám.

Városi hatóság a drágaság ellen.

Nagy hiba lenne észre nem vennünk, hogy városi hivatalos embereink tulajdonképpen nem elég nagy szerepet játszanak abban a küzdelemben, a mely a megdrágult élet fontosabb kérdései körül folyik. Mert ha valami olyan mélyen belenyúlt a városi életviszonyokba, mint az egész lakosság vagyoni helyzetét fölforgató drágulás, a közönség a maga fizetett ügyvivőitől mást vár, mint az örökös tanulmányozást. És ha e várakozásnak maig már valami foganatja volna, kétségtelen javulást látnánk sok helyen. Mert hiszen huszonhat törvényhatósági, százegetnéhány rendezett tanácsú városunk, közel kétezer nagyközségünk olyan sok kiváló értelmiségű embert tart a szolgálatában, hogy mindezeknek egy irányban ható, egyenkint bármi kis irányú tevékenysége országosan is észrevehető lenne.

Meg kell még azt is jegyeznünk, hogy egészen más irányú munkát kíván a városi közéletmezés dolga, mint a milyenben eddig nálunk az erősen bürokratikus szellemű városi igazgatás országszerte mozgott.

Miben áll a közéletmezés kérdéseinek megoldása? Elsősorban megfelelő élelmicikk beszerzésében a városi piacokra; másodsorban ügyes ellenőrzésében annak, hogy az élelmiszerek elosztói, a kereskedők, raktárak, kofák egészséges állapotban és ne tuldrágán juttassák e cikkeket az egyes háztartásokba. Valaha a városi magisztrátusok igen nagy közvetlenséggel kezelték e föladatokat. Nemesak arra volt gondjuk, hogy környékük földművelő népe a városnak termeljen, hanem arra is, hogy az élelmiszer-kereskedők ne nyerekedjenek kapzsi módon a városi lakosság gyomrán és zsebében. Városi krónikás jegyzőkönyvek sokat írnak a tulságoosan nyereségvágyó élelmiszerkereskedők szigorú megbüntetéséről, de arról is, hogy mi mindent követel a magisztrátus a piaci ellátást intéző tisztviselőtől. A mai viszonyok között az ármezés szabás nem biztatna eredménnyel, mert nehezen lenne keresztülvihető. Annál

fontosabbnak látszik azonban a másik irányú hatósági tevékenység, tudnillik a környék mezőgazdasági termelésének szervezése és a városba való vonzása. Egészen bizonyosra vehetjük, hogy ha valamennyi városi jellegű községünkben legalább egy-egy hivatalos ember közvetlenül érintkezésbe lép a környék földművelőivel s megmagyarázza nekik, hogy milyen hasznos lesz rájuk nézve, ha ezt vagy amazt termelnek; ha kell beoktató szakembert is ad egyik vagy másik nemű termelés behozatalára vagy megjavítására, a városi piacok látogatottsága meggyarapodik. Ha azután a városok olesó eladó és raktározó színekről is — nem drága vásáresarnokokról — gondoskodnak, létrejön az a szükséges kapcsolat a város és a szomszédos falu között, a mi az utóbbi évtizedekben sajnós módon megszakadt. Az efféle hatósági munka nyomán fölkerekedik a mindig mozgékony kereskedelem is és a hatósági ember biztató szavát csakhamar kereskedői megrendelések és vásárlások váltják föl. Semmi szükség sem lesz rá, hogy a kereskedők szídják az agráriusokat, a gazdák a merkantilistákat. Az meg még kevésbbé fog előfordulhatni, hogy városunk környékének termeléséből Bécsben vagy Berlinben lakjanak jól, a mi népünk pedig drága pénzen messziről hozassa azt a cikket, a mi a tövében bőven terem.

El kell ismernünk, hogy egészen a mult évtized elejéig a városi igazgatás illetően tevékenységére nem sok szükség volt. Potom olesó volt nálunk minden mezőgazdasági cikk s a városi élelmézés nagyobb gondokat sem hatóságnak, sem másnak nem okozott. De bizony vagy tíz esztendő óta sulyosan érezzük, hogy városi lakosságunk rettenő drágán vásárol, falusi népünk pedig nagyon olesón ad el. Ez olyan természetellenes, közgazdaságilag kelletlen, közegészségileg káros helyzet, a mit egy jóra való nép sem tűrhet sokáig. Annál kevésbbé a magyar nemzet, a mely modern kulturális és közgazdasági berendezkedésére: olyan temérdeket áldozott.

Egész filippikákat hallottunk és olvastunk, a melyek oda lyukadtak ki, hogy tegye a kormány ezt meg azt a

drágaság ellen. Nem kevesebbet szónokolnak a gazdák részéről azért, hogy hiába van drágaság a városokban, ők mégis olesón kénytelenek tudadni a termelvényeiken. Itt az ideje, hogy a magyar közszervezetnek a középponton tuleső részei is meglássák és elvégezzék a maguk tenni valóját az élelmézés vagy helyesebben a mezőgazdasági termelés és városi piaci ellátás terén. *A kormány halásköre e téren korlátozott; a városoké tág és föltétlenül gyakorlati eredményeket biztosító, mert közvetlen.* Mig egyik vagy másik kormányintézkedés közhírré tevődik, egy-egy ügyes városi tisztviselő kész eredményeket érhet el. Csak az szükséges, hogy a közéletmezés intézésére gyakorlatilag képzett, a népet és az életet ismerő gazdaembereket nyerjenek meg a városok, ne új hivatalok szervezésével, de a szükséges munkaerőnek ideiglenes és jól megfizetett alkalmazásával. A mint néhány év munkájaképpen a városkörnyéki nép megszokja a városi piacra való termelést, működésbe jönnek a konzumvásárok és a termelői eladási helyéül szolgáló városi színek, megint menni fog a dolog magától. Most azonban minden városnak sürgősen gondoskodnia kell arról, hogy a városi élelmézési s a vele szorosan kapcsolatos termelési és árusítási kérdések rátermett intézők kezére bizassanak.

Ítélet a Tapavicza ügyben.

Abban a kellelénél jobban felfújt rágalmazási pörben, melyet *dr. Tapavicza György* árvaszéki elnökhelyettes indított néhány szájára vigyázni nem tudó politikai ellenfele ellen, ismét két és fél napig tárgyalt a járásbírósg. Az ügy lassan, döcögve haladt. A tanuvalloások semmi újat nem mondtak. Alig-alig merült fel egy-egy fontosabb momentum, itt ott találkozik csak egy-egy derültebb epizód.

Annyi bizonyos, hogy Magyarországon egy ilyen rágalmazási pör lefolyása épen nem épületes. Ebben a pörben Tapavicza a főmágnavádó s mégis az egész tárgyalás — még ott is, ahol nem a viszonyvadakról van szó — olyan benyomást tesz, mintha a vádlottak padját benépesítő egyének vádolnák őt.

A nemrég kimult városi ellenzék ebben az ügyben úgy viselkedik, mintha itt valami országos eredményért küzdene. Felvonultatja a karzat jól ismert publikumát. Klakköröket, hangulatacsinálókat helyez el itt is, ott is.

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

— Olcsóbb bármely írógépnel. —

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezet a legkisebb és vastagabb papirozt is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István (Raabstern Mór ur Erzsébet szálló). — Városunkban is számos helyen bevezetve. ::

Ára 550 Korona.

Telefon: 36—96.

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

Közben híven a régi tradíciókhoz nem feledkezik meg a kisedes üzletekről sem. Ne tessék félre érteni, nem a 10 millió kölcset említem! Nem. Csak fővárosi boulevard lapokkal keres érintkezést, plakátokat osztogat, szenzációt hajhász. S nem veszik észre, hogy maguknak ártanak.

Hisz mi ez az egész ügy. Politikai bosszúból Tapavicza ellen az egykori szerb radikális-párt, meg a néhai Justh párt bosszút forralt. Gyanúsították őt itt is, ott is. Felelőtlenül s névtelenül — már ahogy az Ujvidéken szokás. Mikor Tapavicza a nyiltabban fellépőket a bíróság elé állította, akkor mindnyájan mindent tagadtak. Az ügyet ekkor abban kellett volna hagyni. Tagadásban lévő emberektől nem érdemes elégtételre reflektálni.

Az a büntetés, amellyel a törvény sújtotta a bűnösöket, alig kárpótolja a főmagánvádlót, azokért az inzultusokért, amellyel a tárgyalás alatt is minduntalan érik.

Ami a tanuvalloásokat illeti, világos hogy azon a bizonyos népgyűlésen valami *Évics* nevű szerb földműves burkoltan megrágalmazta Tapavicza doktort, de az ügyes szenírozók a tulajdonképeni súlyos rágalmat ismeretlen bujkáló egyénekkel publikálták. Így vallott a népgyűlés résztvevőinek értelmebb része.

A városi közgyűlésen történtek hasonló recipe szerint mentek végbe. A kiválasztott disszonok, aki nem a legrosszabb szónoka pártjának, vetette el a súlykot. Őt küldték ki az ominosus ügyben. A többi statisztált. Bizonyos, hogy a párt legjobb vezérszónoka sem sokat foglalkozott a retorikával, mert az egykori vezér, tanuvallozásában nagy derűtséget kelte, azt mondta a vádbeszédről, hogy az otrombán volt tartva. Mi sokszor megmondottuk már véleményünket a törvényhatósági ellenzék akciójának nivójáról, amely hasonmása a parlament szószátyárainak törekvéseivel, de ily találoán csak kebelbeli ember jellemezhetette, némely emberük szereplését Bizony vakolókánalat könnyebb jól forgatni, mint a forumon szónoklatokkal szerepelni. Így eshetett meg, hogy a párt korifeusai távol állva mindentől, az előtérbe toltak 2—3 embert, kik nem mesterei a szónak, bár egyébként „mesterek” s ezek vigyázatlanul túllépték a határt. Az igazság, ha lassan is, mégis csak kiderült.

Nem akarjuk — bár módunkban volna — lapunk olvasóit az egyhangu tanuvalloásokkal untatni. A tény csak az, hogy a vádlottaknak a valódiság bizonyítása, saját védőjük bevallása szerint is, az egész vonalon nem sikerült. E perben egy tanu vallott csak némileg terhelően, egyelbocsátott kocsis, akinek szavahihetőségéről szólni nem kívánunk. Erre a tanura mérték vádjukat alapítani intelligenseknek tartott s komoly ember számba vett urak. Ezért terelték még a fővárosi sajtó figyelmét is Ujvidékre egy „trágya” ügyben a taglekiismeretű politikai ellenfelek. A közérdek meg a polgármester előtérbe toltása sem menti eljárásuk könnyelműségét. Meg kellett volna vizsgálniok az ügyet, akárki is biztatta őket fel.

Vajjon nem ártottak-e többet a közérdeknek azok, kik a városnak egy főtitkárjelöltjét a tanulatlan nép s a lelkiismeretlen közvélemény előtt kipellengérezték, mint amennyit használtak volna, ha tényleg egy visszaélést lepleztek volna le. Városatyáktól, népvézérektől több jöhszemiséget várhattunk volna, még akkor is, ha politikai ellenfelekről volt szó. A bírósági ítélet a tettők súlyát ismerő s intelligens, széplőtlen multu emberek részéről nyújtott csak elégtételt, sajnos azonban nem minden ember nevezhető ilyennek. Emberek, kik tettöket tagadják, de titkon mégis kérkednek vele, kik előtt nincs semmi szent, semmi amit respektálni szokás, kik még a tárgyaló terem méltóságát sem kimélik, kik a védöket

is inzultálni merik, csak azért, mert nincs elveszteni valójuk, nem méltóak arra, hogy tettök komolyan számitásba jöhetne s öket embereknek tartjuk a szó nemes értelmében.

Az egész több napra terjedő tárgyalásnak csak egyetlen kiemelkedő pontja volt, dr. *Szlezák Lajos* képviselőnek. mint dr. Tapavicza György védőjének, gyönyörű beszéde. A kiváló kriminalista elragadó szónoki ékesszólással még ezt az igazán undorító pört is oly megvilágosítással állította a nyilvánosság elé, hogy a szenzációkra éhes hallgatóság, mely már napok óta a karzatokon lebzelt, lebilincselve, itt-ott szinte lesujtva hallgatta minden szavát. Egyes helyeken pedig, ahol saját nézetét ismertette meg, ahol egy igen különös szerepet vitt magas állású személyiség eljárását bírálta, mindentel frappáns hatást keltett s helyeslő nyilatkozatokat esalt még az ellenfél ügyvédei szájára is.

Beszédeben, mivel az ügyészi megbízott a vádat fenntartotta, a jogi fejtegetéseket mellőzte s csak a védök szavára mondott viszonyválaszban verte itt is tönkre a többi ügyvédi felszólalás alakoskodásait. Beszéde elején rámutatott ama körülményre, hogy ismerve a magyar perrendtartás fogyatékoságát a magánbeesület védelmében, azt tanácsolta a főmagánvádlónak, hogy ne forduljon a bírósághoz elégtételért, hanem elégedjék meg a teljes hatóság nyújtotta tisztázással. Az ellene szórt vádak, melyeket politikai fanatizmus, gyűlölet, sőt a naivság is diktált, mindenkién csak visszatetsztés kelthettek. Az egész pertől ismervé az effajta eljárások lényegét, idegenkedett, de különösen két momentum volt e perben, amely egyenesen undorral töltötte el. Az egyik akkor volt, amikor a vádlottak tagadták a terhükre rótt kifejezéseket, holott rájuk volt mindez bizonyítva. A másik, midőn látta ebben a perben a város legelső polgármesterét a szerepét, amelyet sehogysem tud megegyeztetni avval a magas méltósággal, melyre őt a polgárság, mint polgármestert, emelte. Mert érezte-e mást, mint undort akkor, midőn magától a polgármestertől kellett azt a vallomást hallani, hogy ő a helybeli függetlenségi és a szerb radikális párttal egy sörházban arról tanakodott, hogy egyik alárendelt köztisztviselőjének politikai front változtatását hogyan torolják meg s arra kerestek együtt módot, hogy az illetőt súlyosan támadva meg, állásából is kiverjék. Ahol ilyesmire lehetséges, ott csakugyan undort kell éreznie. Hozzávéve mindehhez az ilyen eljárások hosszúságát, lassúságát, nem jobb-e, ha az ilyen inkvizíció helyett, a törvény által tiltott, de a társadalom szemében feltétlenül többre tartott párbajjal gyorsan, 24 óra alatt elégtételt vesz a sértett ellenfelén.

Sajnos ebben az esetben sok körülmény a sértők nagy tömege, társadalmi állásuk különbözősége nem engedte, hogy védette ezt az utat válassza. Egyébként is az a tény is megnyugtatóan hatott, hogy mindjárt a tárgyalás elején a vádhatóság átvette föle a vád képviselét. Ez jó hatással volt a közönségre, hogy egy közfunkcionárius vette át az ügyvéd kezéből a vád képviselét. A bizonyító eljárás lefolytatása után is, mint örömmel hallja, a vádat az egész vonalon fentartja, neki úgy azért, mint a tárgyalás egész folyamán tanúsított magatartásáért köszönetet mond. A vádhatóság képviselője mellett neki nincs joga a bizonyító eljárás eredményeit mérlegelni, s ezért ezt nem is teszi, hanem kéri a bíróságot, hogy a fentartott s beigazolt vádak alapján, a vádlottakat elítélje.

A vádhatóság képviselőjével csak egyben nem ért egyet, abban, hogy Tapavicza dr. a terhére rótt beesületsértő nyilatkozatok révén époly bűnös volna, mint a többiek. Mert tekintetbe kell itt venni azt, hogy a vádlottak az

itt felhozott váddal mindenfelé hivalkodtak, a vádat mindenki tudta, tervszerű aknamunkával — a polgármester vallomása után ezt kell mondanía — úgy szölvá belevitték a köztudatba — nem lehet hát csodálni, ha a beesületében súlyosan megtagadott tisztviselő, mikor még szemtől szembe is inzultálják, elveszti önuralmát s haragjának nem egészen megengedett formákban ad kifejezést. Ő maga is egész lelkével elítélte azt, aki valakinek oly cselekményt, melyért már bűnhődött szemére háynya, az ilyen ember vétene a humanizmus törvényei ellen, de most kötelességszerűen kikell jelentenie, hogy ne akarjon erkölcsbíró lenni az, aki vagyon ellemi deliktuma miatt fogházban volt s legalább ne akarjon bíraskodni olyan felett, aki feddhetetlen multu. S ha Tapavicza egy ilyen embernek, midőn az őt nyilvánosan megtámadta, szemére lobbantotta rovott multját, az érthető, mert hisz ez a Macedonits olyan vádakkal állott elő, melyet sem képességeinél, sem kis intelligenciájánál fogva bizonyítani nem képes, s mégis Tapaviczát könnyelműen kipellengérezte.

Ami a *Lovrekovics Ferenc* által emelt viszonyvádat illeti, az bizonyítva egyáltalán nincs. Az egyetlen Mayer József tanu az, akinek a dolgról közvetlen tudomása van. Lovrekovics Ferenc-ről védette soha becsületbe ütköző cselekményt nem állított, az ő tisztességében — azt loyálsan úgy a maga, mint a védette nevében kijelenti — senki sem kételkedhetik. Feltétlen beesületességét s tisztességét, mindenkinek el kell ismernie, de védette akkor, midőn azt állította, hogy tudomása van arról, miszerint Lovrekovich 200 kor-t bizonyos ideig magánál tartott, közhivatalnok lévén, kötelességet teljesített s mivel jöhszeműen járt el, ez alól a vád alól is felmentendő.

Majd arra kéri a bíróságot büntesse meg példásan a vádlottakat s mutassa meg, hogy a magyar büntető-törvénykönyv még sem oly tehetetlen, mint a milyennek a vádlottak képzelik, akik ily súlyos tett elkövetésével terhelve oly kihívó jókedvvel tüntettek az egész tárgyalás alatt, mutassa meg a bíróság, hogy az a törvénykönyv, nemesak papír, hanem kard is, mely lesujt azokra, kik a magánbeesületben gázolnak.

Szlezák Lajos gyönyörű védőbeszéde után dr. *Lustig Nándor* szólt Geiszler és Pekló vádlottak érdekében s maga is beismerve, hogy a vád valódiságát bizonyítani nem sikerült, azt fejtegette, hogy védettei mindazáltal jöhszeműen jártak el, hisz Tapavicza legmagasabb feljebbvalója, a polgármester egyenesen felbízatta őket városatyai kötelességükre való hivatkozással. Különben is csak azt állították Tapaviczáról, hogy városi szemetet vitetett s nem azt, hogy lopott. (A tanuk *Hies*, *Vilics*, *Szvinnyarev* azonban rájuk bizonyították a sértő kifejezéseket. A szerk.) Az, hogy a polgármester a felszólalás alkalmával nem vonta le eljárásának összes konzekvenciáit, semmiképpem lehet védetteinek kárára.

Hadzsi Koszi szólalt ezután terjengős, unalmas, elkalandozó előadásban, miért is bírói rendutasításban volt része. Szavára dr. *Szlezák Lajos* újra válaszolt, kimutatta, hogy a szóban forgó trágya hovátartozandósága a tulajdonjog szempontjából még most sincs rendezve s így városi trágyáról beszélni sem lehet. A vágóhídi trágya pedig, a melyből Tapavicza tényleg vitetett, határozottan az állatorvosé volt s mint ennek most is élő özvegye vallotta, ő ettől kapta gyümölcs fejében.

A pénteki tárgyaláson a vádlottak közül beszéltek azok, akik éltek a szólás jogával. Az egyik vádlott az a bizonyos Macedonits szerbül mondott beszédeben súlyosan megsér-

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 224.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, **lógaszosz világitást, villany- és erőátvitelt**, úgyszintén kűtfűrást és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó cikkeket raktáron tartatnak és javítások jutányosan eszközöltetnek. **Tervek és költségjegyzék díjtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, leg gondosabb kivitel. — **Jó munka.**

HIREK.

tett *Szlezák Lajos* védőt. A durva inzultust a bíró rendreutasítással megtörölte ugyan, mindazáltal a szólásra jelentkező *Szlezák Lajosnak* is megadta a szót, aki az alábbi nyilatkozatot tette:

Tekintetes kir. járásbíró! El voltam készülve egészen arra a durva támadásra, mely Macedonits Vlada vádlott részéről ért. Hiszen előre jeleztem, hogy a vádlott csak azért akar minden áron szerb nyelven beszélni, hogy a bíró ur — a ki e nyelvet nem érti — meg ne akadályozhassa moeskos sértégetéseit, melyekre kitanítva, felbujtva lett. Jól tudom, hogy Ujvidéken ez rendszert képez, mert vannak itt gyáva emberek, a kik a magok tehetetlen dühökét és gyűlöletüket úgy szokták éreztetni, hogy más és olyan egyéneket bujtotgatnak fel sértések elkövetésére, akik oly alacsony fokon állnak, hogy tisztességes ember velök szemben ugyszólván tehetetlen.

A vádlott is e fajtából való.

Már tegnap hangsúlyoztam, hogy egész lényem és felfogásom felháborodik az ellen, hogy valakinek megvédését, bűnét nyilvánosan tárgyaljam. Nem is szívesen tettem, de a pernek conerét adatai egyenesen rákényszerítettek. Hivatkozom minden tisztességes gondolkodni és érezni tudó emberre, hogy e kellemetlen védői kötelességet a legnagyobb kimélettel teljesíttem vádlottal szemben.

És ma éppen ez a vádlott tör durvaságaival ellenem, és tart nekem a morálról leckét, a ki a morálitás és intellektualitás legalacsonyabb fokán áll, mert a börtön, melyből ez a vádlott kikerült, és bűne, mellyel embertársainak vagyona ellen vétett, talán nem kvalifikálnak az erkölcsbírói tisztiségre.

Nines más feleletem e durvaságokra mint megvetésem kifejezése, és kijelentem, hogy ezzel az egyénrel és durvaságaival szemben oly magasan állónak érzem magam, hogy sem a magam szempontjából, sem a tisztességes embereknek rólam táplált felfogása szempontjából nem tartom szükségesnek bírói elégtételnek más formáját sem keresni, mint a menyeyit a rendreutasítás már nyújtott.

A súlyos incidens, melyet maga Hadzsi Koszta a vádlott védője is helytelenített, kiközlentette a tárgyalást a rendes mederből úgy, hogy a várva-várt ítélet kibírdetés csak szombaton történt meg s általános meglepetésre csak *Evics Aca* földműves a szerb népgyűlés szónoka ítéltetett el a többieknél a bíróság részint nem látta bizonyítva, hogy Tapavicát megragalmazták részint a bebizonyított kifejezéseket a közérdekében mondotaknak vette. A méltatlanul meghurcolt tanácsnok ezen ítélettel megnyerte a maga elégtételét annyiban, hogy a legszélesebb mederben megejtett valóság bizonyítása nem sikerült s a főragalmazó elvette a büntetését, a többiek felmentése a Tapavica által benyújtott feljelentés alaki hiánya miatt történt. Az a körülmény, hogy Lovrekoviccsal és Macedonicsal szemben elkövetett becsületsértésért Tapavicát is elítélte a bíróság, egészen más lapra tartozik; s ennek megtörténhetése a *Szlezák Lajos* védőbeszédében eléggé meg van világítva. Az ítélet megfellebezett.

Farsangi naptár.

Február 26. vasárnap „Frohsinn“ estély (Récesei-Láng vigadó.)
 „ 28. kedd „Dalárda“ estélye (Récesei-Láng vigadó.)

A délvidéki katonaszabadtók tömeges leleplezése.

Azok a botrányos állapotok a hadkötelezettség alól való kibúvás terén, melyekről már évek óta rebesget sok mindenfelét a Délmagyarország illetékes hatósága, s mely már városunkban is nem egy ekzisztenciát tett tönkre, az újabb időben már oly tarthatatlan állapotokat teremtettek, amelyek végre is erélyes intézkedéseket involváltak.

A fővárosi sajtó is megemlékezett a legutóbbi ujvidéki utóállítással kapcsolatban a leleplezések egyik eredményéről, amidőn egy esomó megasonkított hadkötelezt Csurogról, Zsablyáról, Sajkásgyörgyeről itt besorozták s a hadsereg elleni vétsege miatt 5 évi szolgálatra kötelezték.

A szenzációs kutatások középpontjában éppen egy Ujvidéki születésű egyén áll: *Walter Vilmos* határendőrségi detektiv tisztt, aki *Orosz Viktor* detektivvel, *Nikovitc Emil*, zsabylai járási rendőrfelügyelő révén arról értesült, egy más ügyben való itteni nyomozása közben, hogy a Dél-Bácskában óriási mérvű katonaszabadtítás folyik *Széchenyi Tamás* zsabylai főszolgabíró, kinek erről jelentést tettek, sürgőnyileg fordult *gr. Khuen Héderváry* belügyminiszterhez, aki *Szabó László* miniszteri tanácsos utján sürgőnyileg adott felhatalmazást a genialisan nyomozó *Walter Vilmos* határendőr-detektiv tisztnak, a katonaszabadtítók kikutatására.

A nyomozás eredménye óriási. Dél Bácska leghírhedtebb katonacsontkötői: férfiak, nők, már az ügészség börtönében ülnek. A megasonkított hadkötelesek keserves utánszolgálatlalt, melyet már deresedő fejjel kell teljesíteniök, keserülnek meg vétkes könnyelműségököt.

A katonaszabadtítók egyik legismertebb alakja volt a mozsori születésű *Szobotics Szvetozár*.

Az önesonkításnak azt a jól ismert fajtáját, ami most itt Bácskában divik, először ön maga szenvedte végig. Körülbelül 10 éve annak, hogy Sz. Sz. maga is katonasorba jutott. Szerette volna a terhes 3 katonai évet kellemesebben eltölteni, mikor elébe került *Vukelics Milán*, egy furfangos bácsföldvári ember, aki megismerve Szobotics vágyait azt az ajánlatot tette neki, hogy ő megtanítja egy jó módszerre, amellyel ő is (Szobotics), meg akárki más könnyen megszabadulhat a katonaságtól. Sz.-nak sem kellett más. Nyomban egyezségre lépett Vukelicsel, aki 200 koronáért hajlandó volt nemcsak Sz.-on végrehajtani az operációt, hanem erre őt magát is megtanítani.

A felek Vukelics lakására mentek, ahol azonnal munkához láttak. Vukelics a szekrényből elővett egy maró-folyadékot, a választó vizet, a sósavnak és salétromsavnak ezt az erős hatású vegyületekét s egy svédgyufaszálát a fejcs részével a folyadékba mártva a delinquens fülebe csepegtette a gyufára tapadt királyvizet. Az eljárást aztán megismételték mindaddig, míg a külső halójáraton bejutott folyadék a fül belsejéig nem jutott s közben a *dobhártyát* széjjel nem rongosolta s ki nem lyukasztotta. Az operáció sikerét Vukelics úgy állapította meg, hogy Sz. orrát-száját befogva nagyobb mennyiségű levegőt fújtatott ki a pácienssel, amely a megasonkult fülön hagyva el a tüdőt, ott sípolásszerű hangot adott.

A műtét sikerült. Sz. tényleg alkalmatlannak találtatott a sorozáson. De Szobotics ezzel nem elégedett meg. Az operáció után úgy 3-4 évre eszébe jutott, hogy tudományát kamatoztatni fogja s megkísérli üzletszerűen a katonaszabadtítást.

Elhatározását csakhamar tett követte. A zsabylai gyógyszerüzletben beszerezte a választó vizet s páciens után nézett. Csakhamar összeakadt *Vernacski Miladin* kaboli lakossal, akin 200 koronáért sikeresen végrehajtott a füllyukasztást.

Majd kezdte az üzletet szolidabb alapokra berendezni. *Ügynökül felfogadta* Tyulna Szima kaboli lakost, aki egymásután szállította a kundschaftokat. Így *Marcikin Páltól* 300 kor. kapott *Damjanov Kosztától* 200 kor.-t, *Maletin Gyóka* 300 kor.-t, *Vernacski Milan* 200 kor.-t stb.

Közben új összeköttetések is kínálkoztak. Hire ment csakhamar Szubotics áldásos működésének s *Batosz Ráda* csurogi ember látva Sz. népszerűségét, önmagának is hasznot akarva, azt ajánlotta Sz.-nak, hogy ő fogja felkeresni a vagyonosabb gazdákat fiait, akiket majd rábeszél az operációra. A közvetítési díj a kapott összeg 20 százaléka volt. Megesett az is, hogy naturaliakban nyerte Batosz a proviziót. Így *Ivkov Milán* 1908-ban Szuboticsnak 400 kor.-t, Batosznak meg egy ekét adott az operációért. *Dolovaes Brankó* azonban már 600 kor.-t, míg *Batosz Zsarkó* a rokonság révén csak 150 k.-t fizetett. És így folytatathatók.

A jövedelmező üzletet nemcsak Szubotics maga, hanem az ő családjából még *Vujicza*, meg *Száva* is folytatták.

A második főalakja a fülfüróknak *Ilies Jóca*. Ez az ember először szintén önmagán próbálta meg a kitünő módszert. Épen katonasor alatt állott, midőn fölkereste őt atyjának egyik munkása *Vukelics*, aki ajánkozott, hogy 60 k-ért megszabadítja őt a katonaságtól. Ugy is történt. Az operáció következtében az első sorozáson kiszuperálák *Ilieset*.

De közben nagy baj történt. *Vukelics* meghalt s a megoperált fül begyógyult, úgy hogy esetleg besorozástól lehetett tartani. Új operateur után kellett nézni. Egy barátjával találtak is végre egyet, még pedig egy moholi asszonyt, *Matity Jeliczát*. Ehhez mentek a 1903-ik sorozás előtt, aki 60 k-ért végrehajtotta a műtétet, ugyanezzel a következő évben is így jártak el, csak a díjakat emelte feljebb *Jelicza* 140 kor-ra.

Ekkor azonban a váratlanul beütött ex-lex miatt elmaradt a sorozás. S így hiába volt az operálás. A következő újoncoszás alkalmával tehát az újra való kezelést ingyen szerették volna megkapni s mikor *Matityné* erre nem volt hajlandó, kilesték, hova dugja el az asszony a folyadékot s aztán ellopták azt. A *Matityné*től tanult mód szerint egymás fülét lyukasztották ki.

A nyomozás során letartóztatott *Matityné* annyira szivére vette a dolgot, hogy a letartóztatás pillanatában az 58 éves asszonyt szülőföldalmak lepték meg s egy 6½ hónapos magzatot hozott világra.

A manipulációt most már *Ilies* is tovább folytatta s töle mind többen tanulták el a tiltott műtétet s hajtották végre részben nagyobb összegekért, részben ingyen, részben pedig becsapták őket, mert nem fizették meg a kialakított díjakat.

A bűnösök közül az itt felemlített főbb kolompokok már az ügyészségnél vannak, áldozataik pedig besorozva várják büntetésüket.

A nyomozást vezető rendőrtisztviselők most újból meg szélesebb alapokon folytatják a vizsgálatot s bizonyos, hogy fontos megbízatásukat a kényes ügyben, hasonló fényes sikerrel fogják megoldani.

A Határőr legutolsó száma a magyar főgimnázium dolgával kapcsolatban, az ott lefolytatott vizsgálatot, a tanári karra oly sértően lelkicsinyló hangon kommentálja „drukkoló tanárokról“ írván, hogy méltán keltett e tapintatlanság min-

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szőrmefestés. — Szőrmeeladás. Agytoltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST MOS VEGYTISZTIT

Külön gallértisztító osztály.

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközünk.

denütt kinos feltűnést. Erthetetlen, hogy, oly egy egyén, ki maga bajában tanári mivoltát mindig takaróul használja fel, miképen próbálhatja meg ily módon a tanulóifjúság előtt egy egész testület tekintélyének csorbítását. Rosszakaratu, meggondolatlan eljárása minden józólésú embernek — a tanári karról nem is szólva — méltó megvetésével találkozhat a tanári kar maga is — mint értesülünk — csak azért nem ad ennek hivatalos nyilatkozatot formájában kifejezést, mert méltóságán alulinak tartja az oly rosszhiszemű támadás megtorlását.

Táncestély. A „Beltéri Katholikus Kör” szerdán este a Láng vígadóban táncestélyt rendezett, amely látogatottság tekintetében nem felelt meg annak a jogos várakozásnak, amelyet ezen multság iránt tápláltunk, de kedélyességét tekintve semminemű követelni való nem hagyott fenn. A jelenlevők a legvigabb hangulatban a kora reggeli óráig maradtak együtt és nem feledkeztek meg arról az áldozatról, amelyet Terpsichore oltárára kellett zánni. A táncestély egy kedves kis énekszám és egy műkedvelői előadás előzte meg. Az énekszámot *Schubert Márton*, városunk kiváló tenoristája töltötte be és sikereinek számát egy ujjal gazdagította. Elsősorban Zerkovitznek, ennek a fáradhatatlan zeneszerzőnek legujabb alkotását („A kiknek a szive fáj”) adta elő igaz érzéssel, őszinte közvetlenséggel, majd a „Parasztbeesület” híres intermezóját énekelte a legnagyobb tetszésnyilvánítások mellett. Mint accompagnateurt egy új tehetséget ismertünk meg, *Kanyó Gyulát*, aki ebbeli hivatásának a legteljesebb elismerések mellett tett eleget. Utána került bemutatásra Murai Károly bohózata a „*Holdkórosok*”. Itt elsősorban *Kardos Lászlót* kell kiemelni, aki az ideges, bohémtermészetű festőnek szerepét a legkitűnőbbben alakította. Ha valaki, úgy ő érdemelte ki az igaz elismerést. Mellette különösen *Gyeyenise Károlyról* kell megemlékeznünk, aki szintén igen jól nyujtott, de a többi szereplők is, névszerint *Jáhürecz Károly, Schilly István és Breckska Joltán* mindenképen megfeleltek a beléjük helyezett bizalomnak. A rendezés körül *dr. Amon Pál* elnöklte mellett főképp *Grossinger János, Spiller Oszkár, Schilly István, Schubert Márton, Szélig József és dr. Piukovich Sándor* fejtették ki fáradhatatlan tevékenységét.

Vöröskereszt estély. Ritkán érdemelte meg még multság a „sikerés” jelzőt olyan nyira, mint a vöröskereszt egyesület estélye, amely esütörtökön zajlott le az Erzsébet szálló dísztermében, amely a nagyszámu látogatók befogadására mondhatjuk képtelen volt. Városunk előkelő társadalmának tagjait találtak itt majdnem teljes számban és a jókedvnek, továbbá a kedélyességnek fokmérője volt az a körülmény, hogy a multságának csak a reggel bekövetkezése vetett véget. Ez a multság, miként már előre említettük, egyesítette magyar és szerb társadalmunkat, szerb előkelőségeink is igen nagyszámban képviselték magukat. Festői képet nyujtott a számos magyar viselet, még pedig nemesak urnóink, hanem a férfiak részéről is. Ez adott az estélynek valóban karakterisztikus jellegét. Voltak álarcos jelmezek is, habár főként a magyar kosztümökre irányítottuk ezuttal figyelmüket. A tánc mintegy féltíz felé vette kezdetét, amidőn a bál védnöke *dr. Dungserszky Gedeon* országgyűlési képviselő neje, férjével a szépen díszített teremben megjelent. A rendezőség egy szép virágokkorral kedveskedett neki. A védnökné *Hadszits Antal* ulvári tanácsos, egyleti elnök karján lépett be, miáltal a katonazenekar a Hunyadi indulót játszott. Lázás érdeklődés kísérete a körmagyar bemutatását, amelyet *Stessel Rezső és Forster Géza* rendeztek igazi rátermettséggel. A körmagyarban résztvevő hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Dietzgen Imréné, Besze Mihályné, Grossinger Jánosné, Winkle Istvánné, Stessel Rezsőné, Ziegler Ferencné, Birly Józsefné, Wolf Lajosné, dr. Konyovits Györgyné, Kálapis Jánosné, Kassowitz Aranka, Lehrer Ilonka és Mariska, Márton Maresa és Boresa,

Jovanovits Verica (Budapest), Perger Ilonka (Oroszáza), Rosenbaum Olga, Schossberger Aranka, Kohn Elza, Zikmund Márta, Weinfeld Malvin, Kozma Giz, Palmay Böske, Pap Maresa, Bakay Margit, Brill Irma stb. A jótékony célra igen szép összeg folyt be. A rendezés terén *Forster Géza*, az agilis titkáron kívül, különösen *Hadszits Antal* elnök és *Piukovich Ferencné* szerettek maguknak érdemeket.

Karneval vége. Karneval, amely az idén elég hosszú életű volt, most kedden tőr egy évre pihenőre Ujvidéki vendéglátogatására nem panaszkodhatik, mivel itt volt elég multságban részünk. Következnek a bőjt napjai, amidőn magunkba szállva, visszagondolhatunk az elmúlt napok kellemességeire és csak sajnáljuk, hogy már elhaggyott bennünket.

Az „Ujvidéki Dalárda” folyó hó 28-án (kedden) tartandó nagy jelmezes farsangi esélye — az előkészületekből ítélve — az idej estélyek legmulattatóbja lesz. Az érdeklődés központja az egyfelvonásos nagy opera „*Eduárd és Hunigunda*” előadása lesz. Derék dalosaink hetek óta lázas előkészületekkel és próbákkal igyekeznek az estélyt minél fényesebbé és élvezetesebbé tenni. Az opera előadásához külön díszleteket és jelmezeket szerzett be a rendezőség, azonkívül külön összeállított zenekar fog az operaban közreműködni. A legszebb női és férfi jelmezesnek a rendezőség egy értékes emléktárggyal fog kedveskedni. Egyszóval minden előkészület arra vaill, hogy mindenki kellemesen és legvidámabban bucsuzhasson Karneval herceg Öfenségtől. Az estélyre szoló díszes meghívók már kibocsájtattak, s aki tévedésből meghívót nem kapott volna s arra igényt tart, úgy forduljon az egytel rendezőséghez.

Művész hangverseny. Március hó 5-én tartja hangversenyét városunkban *Mohnackiné Irén*, akinek fényes művészetéről nem egy alkalommal győződhettünk meg közönségünk. Vele jön még a bécsi opera két kiváló ének-művésze, *Burgstätt Gleissner és Marsó Gusztáv*. A hangverseny iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik.

Letört virágszál. Nagy csapás érte *Geiger József* vendéglóst f. hó 21-én, amidőn 3 éves kis fiacskája *Brudó* rövid szenvedés után elhunyt. Temetése esütörtökön volt a közönség nagyszámu részvéte mellett.

Tűzek. A lefolyt heten a Matild harang kétszer is jelzett tüzet. Szerdán délelőt 11 órakor a Schwarz József II. Rákóczi Ferenc uti házában volt kisebb tűz, amelyet a nyomban megjelent tűzoltóság gyorsan elfojtott. Péntek este 6 $\frac{1}{2}$ órakor Pestán Jocócan Oláh utca 6. szám alatt levő háza és istállója égett el. Tűzoltóságunk itt derekas munkát végzett és a tüzet sikerült is rövidesen lokalizálnia.

Megbizás. Az igazságügyminiszter az ujvidéki kir. törvényszék területén, a vizsgálóbíró állandó helyettesítésével *Vékey Joltán* törvényszéki bírót bízta meg.

Áthelyezés. *Szabó Oreszl* szolgabírószági irodatisztet a megyei főispán hasonló minőségben *Zenlára* helyezte át.

Magyarjaink multsága. 27-én, a külső kath. körben kedélyes összejövetel lesz, amelyen egy részvételi jegy ára 1 korona 50 fillér. Jelentkezni lehet *dr. Piukovich Sándor* egyleti elnöknel.

Apolló-színház. Mozgófényképszínházunk legujabb műsora is tanúságot szolgáltat arról, hogy az igazgatóság a közönség legfokozottabb igényeit is kielégíti. Hatást vannak hivatva kelteni a „*Delki harcok*” és „*Az örökké nő*” című drámai képek, de a tájképek és a humoros képek is elsőrangnak.

Közgyűlés. Mult vasárnap tartotta egyik legrégebb pénztársulatunk, az előlegezési egyesület közgyűlését, amelyen a beteg *Wurst Lajos* igazgató helyett *Urban Jgnác* igazgatóhelyet tes előkölt. Az évi jelentés, amely az intézet fokozott forgalmáról ad számot, tudomásul vétetett, az elhunyt igazgatósági tagok emléke jegyzőkönyvíleg megörökített. A közgyűlés az ellene felhangzott támadásokat egyhangulag visszautasítva, a legteljesebb bizalmat szavazta meg a vezetőségnek és végül a megüresedett igazgatósági helyekre *dr. Belohorszky Jánost, Lütze Rezsőt és Kreyesits Istvánt* választotta meg.

Hanakó-estély. Ma vasárnap lesz alkalomunk *Hanakónak*, a világhírű japán színművésznek előadását a Dungserszky-színházban végigévezni. Az elővételből ítélve, telt ház előtt megy majd végbe a japán szintársulat itteni szereplése, ami csak igen természetes, ha tekintetbe vesszük, hogy ritka művelzetben lesz részünk. Hanako művésze oly fennen ragyog, hogy azt mindenki megcsodálja. Ha még hozzávesszük a nagy művészno kíséretében levő elsőrangú művészek kiváló játékát úgy egy ókkal több készlet ennek a szintársulatnak támogatására.

Egy nagyobb szőlőbirtokos az Érmellékről és a Delaware-ról így nyilatkozik: Ugy tapasztaltam szőlészeti és borászati nagygyűléseken, hogy nagy ellensége ennek a zöld asztal körül ülők serege és leginkább azok, akik elméletileg foglalkozva a szőlőműveléssel, azt sem tudják, milyen fán terem a Delaware, ez a szép aransyárga színű bor. Én állítom: igenis meg van benne mind az a jó tulajdonság, aminek egy finom és erős borban meg kell lenni. Legutóbb ültettem egy táblába 5000 drb. piros Delaware sima vesszőt, az 5000 tőke 30 hektolitert bort adott, most is minden tőke rakva van szőlővel, többet várok mint tavaly. Mustja a klosterneuburgi mérő szerint eddig 27 %-nál kevesebb nem volt, a mult évben 30 %-ot ért el és így akinek legalább is 10 %-nyi Delaware szőlője terem, annak rossz bora soha sem lehet, mert ez még rossz esztendőben is megjavítja a többi fajta szőlők borait.

164. szám, 1911.

Felhívás.

Boldogasszonyfalva község előljárosága a képviselő testületének 67/1910. számú határozata alapján 3 (három) mélyfuratu kutat szándékozik a községben készítenni.

A versenytárgyalási feltételek kiírása előtt tájékozás céljából, felhivatnak fentemlített kutak furására vállalkozni szándékozó, hogy tájékoztat adó tervezeteikkel és költségelirányzataikkal felszerelt megkeresüket minden díj és kötelezettség nélkül Boldogasszonyfalva község előljároságához küldjék be.

Megjegyeztetik, hogy a kutak mélysége 50—100 méterig számíttatik

Boldogasszonyfalván, 1911. évi február 18-án.

Vukov Jakab *Popily Maxim*
jegyző. bíró.

A városi ártézi jodosfürdő a drezdai kiállításon. Az országos munkásbiztosító hivatal központi főorvosa, dr. Hahn Dezső főorvos ur, sürgős megkeresést intézett a „Városi Fürdő” igazgatóságához, amelyben szives volt a drezdai közegezőügy kiállítás meghívását kövzetíteni, amidőn egyidejűleg felhívta a fürdő igazgatóságának figyelmét arra a nagy erkölesi tokére, amely egy ilyen kiállításon való részvétellel jár, és kerte a fürdő igazgatóságát, hogy ne mulassza el a fürdő berendezéséről készített fényképfelvételeket az országos munkásbiztosító főorvosi hivatala utján a drezdai közegezőügy kiállításra elküldeni. A fürdő igazgatóságáa készséggel tett eleget ennek a megüsztelő felhívásnak és 36 fényképfelvételeit, nemkülönbön a fürdő karakterizáló egyéb jellegzetességeit ismertetésért a drezdai kiállításnak megküldötte.

Wagner Festvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a legfinomabb.

A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódt, hogy a Cimexin nemesak

az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a imCexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindent használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herczog István gyógyszer-tárában Ujvidék és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Balos zenekolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zeneiskola előkészít főiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Hirdetések.

Kiadó!

a Rákóczi Ferenc-utca 13. számu ujjonán :: épülő házban 1911. évi május hó 1-ére a második emeleten egy 6 szobás és egy 4 szobás lakás az összes mellékkeliségekkel, a legnagyobb igényű :: kényelemmel berendezve, továbbá 2 nagyobb és 2 kisebb igen szép tágas üzlethelyiség. — Bővebb felvilágosítással szolgál a :: ház tulajdonosa ::

Schwarz Lipót

Schwarz Testvérek :: cég irodájában Háltér :: 12. szám. ::

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a

— „GAMBRINUS” —

Sörcsarnokot és vendéglőt

„A vasember” palotában átvettem, s naponta

Friss, kitünő kőbányai sört és tiszta szerémi borokat fogok mérni. Azonkívül jó konyháról is gondoskodtam.

Perlits Sándor, világhírű tamburás zenekara játszik.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kérve vagyok mély tisztelettel

Petrovits Vazul.

Keresünk

egy jó megjelenésű uriembert, kinek eddigi működése felekkel való érintkezésben nyilvánult — nem utazó, fix fizetéses, jövedelmező állás betöltésére. — Cim a kiadóhivatalban.

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé hordókban és palackokban. 5 lit. házhoz szállítatik.

Kész új hordók forrázva állandóan raktáron vannak.

WACHTL IMRE, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. (Saját házában).

Delaware vessző eladó.

Minden hibától, különösen jégveréstől mentes szép sima vessző a piros válfajból, jótállás mellett. Küldők minden vevőnek utasítást arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima vesszőt, hogy minden szál megfa-
:: kadjon. ::

Ezer darabja az első osztály . . . K 35
Száz . . . . . K 4
Másodosztályu vessző ezre . . . . K 29
Érmelléki legnemesebb és legbővebben termő faj. Előpénzben az összeg tized-része küldendő: **Füzessy I.**, Rákosliget.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

**A legjobb hírű egyenruha-
készítő intézet**

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

„ ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

Alapított 1890. évben.

Zongorák, pianinok, harmóniumok javítását és hangolását elvállalja

KLUKA GYÖRGY

zongorakészítő. Május 1-től saját házában.
:: UJVIDÉK, Petőfi-utca 18. szám. ::

Jótállás
5-10
évre.

Hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a Klotild Főhercegnő ő császári és királyi Fensége által alapított és védnöksége alatt álló cirkvenicai tengeri gyógyhelyen, az ugynevezett „László gyermekotthon”-ban egy ágyalaptványt létesítvén, ezennel közhírré tesszük, hogy ezen alapítványi hely a folyó évben betöltendő volna.

Az alapítvány elvezetésében kizárólag ujvidéki községi illetőséggel bíró szegénysorsu gyermekek részesülhetnek, ha az 5. évet betöltötték, de a 15. évet még el nem érték s ha orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy tengeri fürdőt szüükségelnek.

Elhelyezhetők pedig a gyógyintézetben minden év április hó 15-től október hó 15-ig.

A gyermekotthonba fel nem vehetők: gyógyíthatatlan, diatikus, epileptikus, tuberkulosus gyermekek, valamint vörheny, bárányhimlő vagy trachomában szenvedők, vagy oly családból származottak, melyben az utolsó hat hét alatt a fentnevezett betegségek egyike előfordult.

Az alapítványra igényt tartók felhivatnak, hogy kérvényeiket folyó évi március hó 20-ig a városi tanácshoz nyújtsák be.

Később érkező folyamodványok figyelembe vételű nem fognak.

A kérvények a következő okmányokkal szerelendők fel:

1. születési bizonyítvánnyal;
  2. illetőségi bizonyítvánnyal;
  3. szegénységi bizonyítvánnyal, melyben megemlítendő, hogy a folyamodó az oda és visszautazás költségeit képes-e fedezni vagy sem;
  4. orvosi bizonyítvánnyal a megállapított betegségről;
  5. orvosi bizonyítvánnyal arról, hogy a felveendő családjában az utolsó hat hét alatt ragályos betegség elő nem fordult.
- Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1911. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Profuma Béla, s. k.
alpolgármester.

Beck István

okleveles kőművesmester (lakik II. Rákóczi Ferenc-utca 132. sz.) ajánlkozik építéseknel mindenféle munkák kivételére, amelyeket lelkiismeretesen, megfelelő tervek mellett teljesít.

Kiadó.

Az Erzsébettéren ujjonán épülő palotában

lakások- és üzlethelyiségek

folyó évi augusztus hó 1-ére. Bővebbet:

ADAMOVICH SÁNDOR

:: irodájában. ::

Sztefanovits

Kávésző.

Vajda Dezső

Elsőrangu
fényképészeti műintézete.

UJVIDÉK,
Petőfi-utca 32. (Saját ház.)

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP
EMAILLIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szűcs-utca 27.

Varrógép és bicikli raktárban olesón, jótállás mellett minden e szakmába való javítást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

Alkalmazást

keres magyar leány, ki a házvezetés minden ágát érti, iróda munkákban is jártas. — Cim a kiadóhivatalban.

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbitefejlesztéssel létrehozott acetylen égővel terem az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál $2\frac{1}{2}$ fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgálok. — Legjobb referenciák. ::

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálok ezenfelül 10-100 lángeros stábilis készüléket a legolcsóbb áron. ::

UJDONSÁG.

Ajánlok továbbá legújabb rendszerű kovács- és lakatos műhelybe való készülékeket. A készülékek kezelésébe ingyen tanítom be az érdeklődőket. ::

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
:: (Budapest VI., Lohel utca) ::

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd

UJVIDÉK.

Kossuth Lajos-utca 40. szám (A Perti Magyar Kereskedelmi Bank felélt. TELEFON 65. szám.)

Arany hidmunkák és foghúzás érzékes és koronák, műfogak arany és kautschuklemezsel, fogtömések (arany, ezüst, pocellanstb.)

Vidéki megbízásokat 12 óra alatt intézünk el. ::

A folyton emelkedő kávé árak a legtöbb kereskedőt arra készítik, hogy a kávé árakat tetemesen felemeljék. Mi kedvező bevásárlások folytán óriási kávékészlet felett rendelkezünk és azon kényelmes helyzetben vagyunk, hogy azok árát változatlanul megtartjuk és ajánljuk nagy kedveltségnek örvendő kitünő keverékeinket.

1. szám	Háztartási keverék	1 kg	K 3 20
2. „	Jó háztartási keverék	1 „	K 3.60
3. „	Karlsbadi keverék	1 „	K 4 40
4. „	Mágnás keverék	1 „	K 4 80
5. „	Wagner keverék	1 „	K 5 20
6. „	Gyöngy finom	1 „	K 3 80
7. „	Gyöngy legfinomabb	1 „	K 4 80

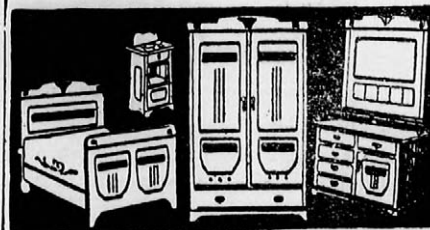
Kávénk előnyei:

Legfinomabb tiszta íz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadósság

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Mindenki tudja,

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyruházában lehetőleg jobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyegeket beszerezni.

Telefon 24. Ujvidék. Telefon 24

Az „Erzsébet” szálloda átvétele.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy 1910. december hó 1-től kezdve a jóhírnévnek örvendő „Erzsébet” szállodát a kávéházi és éttermi helyiségekkel együtt átvettem.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a t. közönség mindenemű igényeit kielégítsem. Az e téren szerzett sok évi tapasztalatom folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség kívánságainak pontosan megfelelek.

Szives pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

Horti Balázs.

Izletes konyha!
Villanyvilágítás!
Fürdő a házban!
Pilseni Urquell sör!

Kitünő fajborok!
Pontos, szolid és figyelmes kiszolgálás. Kényelmes, szép és tiszta szobák!